

wastein
progress

16·17·18

April

2024

6th Edition

La prevenció de residus en l'Avantprojecte de llei de prevenció de residus i ús eficient dels recursos de Catalunya

ISAAC PERAIRE I SOLER

**DIRECTOR DE L'AGÈNCIA DE RESIDUS DE
CATALUNYA**

- Context de la llei
- Un nou paradigma
- Actors
- Relat global
- Línies estratègiques
 - Objectius quantitativs destacats
 - Actuacions de prevenció
 - Actuacions de reutilització

Context de la llei

Per què es fa / és necessària aquesta llei

Canvi climàtic

El repte més gran que ha d'afrontar la humanitat.

La Unió Europea fa anys que lidera un canvi de model.

Catalunya s'ha compromès a fer front al canvi climàtic i ha desenvolupat les eines legislatives i administratives per donar-li resposta.

Els residus representen una font significativa del canvi climàtic.

Vida i usos dels recursos limitats

El residu, un **concepte obsolet**.

Perdre o malbaratar els recursos és una pràctica del passat.

El reciclatge és un mecanisme ineficient si va sol com fins ara.

Una nova mirada: el producte que surt del mercat és la clau (amb innovació, ecodisseny, noves economies).

El valor dels productes i dels materials, aquells que es mantenen dins els cicles productius en el major temps possible.

Mirada europea

La transformació dels sistemes de producció i consum per **reduir els residus transcendeix les fronteres dels estats.**

Europa fa una **aposta important per la reducció** de la generació de residus a través de les noves normatives.

Catalunya s'ha compromès a la transformació de l'economia per mantenir els productes dins de les cadenes d'ús i la recuperació dels materials per reincorporar-los a les cadenes de producció.

Salut

Parlem de residus tant quan fem referència a la seva quantitat, com també a la seva **naturalesa o toxicitat**.

Protegir la salut del planeta, incloent-hi les persones.

Fer ús eficient dels recursos i gestionar els residus **sense posar en perill la salut de les persones i sense causar danys al medi ambient**.

Reduir la **complexitat** dels productes.

Tal com va passar amb els biberons (van prohibir l'ús de bisfenols) ara ho hem d'aconseguir amb altres productes.

Un nou model / paradigma

Què vol aconseguir aquesta llei?

Viure sense residus

Un nou paradigma

Viure sense residus

QUE SIGUI RESIDU O RECURS DEPÈN DE LA MIRADA QUE HI POSEM.

El concepte de residu és cultural: un residu és el que rebutgem, el que considerem que ja no és útil. Allò que tenim la necessitat de desprendre'ns, ens fa nosa. Un residu és brut.

Un residu és un despropòsit de qualsevol sistema, tant empresarial com social.

El recurs és quelcom que ens permet viure i millorar el benestar. El recurs és un estalvi econòmic i una oportunitat. Allò que volem disposar, per tant, no ens en volem desfer. El recurs és valuós.

Un nou paradigma

Exemples d'aplicacions del nou model

- Recupero els materials i potencio una economia sense residus
- Menjo magdalenes sense haver de treure mil capes. El meu temps sense residus
- Compro mobles de segona mà i dissenyo la meva vida sense residus
- Tinc envasos retornables disponibles a la distribució, als comerços. Venc sense residus
- Les empreses recuperem els productes per esdevenir un sector eficient en l'ús de recursos
- Uso productes de llarga durada i així contribueixo a un municipi sense residus
- Recuperem tots els recursos i fem un país econòmicament viable i sense residus

Agents d'aquesta nova llei

Administracions, ciutadania i empreses

Agents

Administracions

Els municipis, segons la legislació vigent, són els **responsables de la prevenció i la gestió dels residus** urbans.

Els municipis necessiten un marc que faciliti la gestió i que doni les **eines adequades** per implementar les propostes.

Ciutadania

La ciutadania pot ser un **agent molt destacat** en la prevenció de residus.

La ciutadania, en gran manera, és **proactiva i mostra interès** a trobar solucions a la reducció de la generació de deixalles, la incorporació de mesures de prevenció, optar per opcions de proximitat o ecològica. La seva implicació és clau.

Empreses

Les empreses cada vegada més **estan integrant** els nous reptes socials i ambientals en les seves operacions comercials i en les seves relacions amb els seus interlocutors per millorar la seva situació competitiva, el seu valor afegit i la seva sostenibilitat ambiental i social.

Per tant, és un sector fonamental per forjar el camí cap a l'ús eficient dels recursos.

Relat global: el “nou marc conceptual”

Una proposta que pivota sobre 6 eixos

Relat global

Ús eficient dels recursos

Ajustar els processos per utilitzar el mínim de recursos.

Evitar sobreconsums.

Garantir la qualitat de producte i que aquest tingui una vida el més llarga possible.

Economia circular

Una nova manera de relacionar-nos amb els productes que utilitzem a diari.

Normalitzar nous models amb usos compartits, models basats en els serveis i orientats a les persones.

Reutilització

Dissenyar i aprofundir en les propostes per garantir una llarga vida útil dels productes i els circuits per a vides

Responsabilitat ampliada del productor

La implicació del sector empresarial i industrial pel que fa a la vida útil del producte i també de la fi de vida que tindrà.

Facilitarà que el productor repensi el disseny i la producció amb la visió del cicle de vida sencer.

Prevenió de residus

Evitar que hi hagi productes o materials que queden sense ús. Des dels canvis en el disseny, en la producció o la distribució fins canvis en els usos dels productes que eviten que els productes acabin descartats.

Gestió de residus

Transitorietat cap a un model més efectiu i eficient que deixi enrere la pèrdua de valor dels materials.

Línies estratègiques en la prevenció i la reutilització

Objectius quantitativs destacats

Línies estratègiques

OBJECTIUS DE REDUCCIÓ

	2025	2027	2030
Total de residus (pes respecte 2010)	13%		15%
Residus d'envasos produïts* (en pes respecte el 2010)	13%		15%
Residus tèxtils (en pes respecte el 2019)	8%		15%
Tovallolletes humides, bolquers i productes mensuals d'un sol ús		5%	10%

* Tots els envasos seran reciclables i, sempre que sigui possible, reutilitzables

CANVI CLIMÀTIC

El sector de la gestió dels residus objecte d'aquesta llei ha d'assolir la neutralitat climàtica, com a mínim, l'any 2050, d'acord amb els objectius decennals que estableix la llei de canvi climàtic de Catalunya.

Línies estratègiques

OBJECTIUS DE REUTILITZACIÓ

	2025	2030	2035
HORECA: aigües envasades	30%	40%	50%
HORECA: cervesa	80%	85%	90%
HORECA: begudes refrescants	60%	70%	80%
HORECA: vins no escumosos	5%	10%	20%
DOMÈSTIC: aigües envasades, cervesa, begudes refrescants, vins no escumosos)		10%	20%
TAKE AWAY: menjar i begudes distribuïts al sector de l'hostaleria, restauració o comerços d'alimentació	45%	55%	65%
COMERÇ ELECTRÒNIC: tot tipus de productes que es distribueixin a Catalunya		20%	50%

Línies estratègiques

S'ha acabat l'usar i llençar

Línies estratègiques

S'ha acabat la cultura de l'usar i llençar en origen (1/4)

Evitem que es fabriquin objectes que no són necessaris o tenen una alternativa reutilitzable/
recarregable

Prohibit l'envasat innecessari o superflu de productes alimentaris als comerços i superfícies comercials

Articles 38.10 i 38.11
Termini: 2 anys

Prohibit en els restaurants l'ús de productes alimentaris en monodosi i utensilis d'un sol ús fabricats amb plàstic

Article 38.6
Termini: amb l'aprovació

Prohibida la distribució i venda dels cartutxos i tòners que no siguin reutilitzables ni recarregables

Article 44.5
Termini: 1 de gener 2025

Línies estratègiques

S'ha acabat la cultura de l'usar i llençar en origen (2/4)

Evitem que es fabriquin objectes que no són necessaris o tenen una alternativa reutilitzable/
recarregable

Prohibit el lliurament de bosses de plàstic de qualsevol gruix i material en els punts de mercaderies i serveis, en el comerç electrònic i en el lliurament a domicili

Article 38.2
Termini: amb l'aprovació

Prohibida la distribució de begudes en envasos d'un sol ús als edificis i instal·lacions de les administracions públiques

Article 38.5
Termini: amb l'aprovació

Fonts públiques o subministrament d'aigua potable gratuïta als espais públics o garantir aigua sense envasar

Article 38.4
Termini: amb l'aprovació

Línies estratègiques

S'ha acabat la cultura de l'usar i llençar en origen (3/4)

Evitem que es fabriquin objectes que no són necessaris o tenen una alternativa reutilitzable/
recarregable

Els comerços minoristes d'alimentació amb una superfície d'igual o superior a 400 m², el 20% de la seva àrea de venda haurà de ser sense embalatge primari, a granel o en envasos reutilitzables

Article 38.9
Termini: amb l'aprovació

Prohibit produir, introduir al mercat o comercialitzar tot tipus de productes que continguin micro i nanoplàstics.

Article 43.1
Termini: 1 de gener 2025

Venda online amb l'opció de rebre la comanda sense envasos.

Article 43.7
Termini: 2 anys

Línies estratègiques

S'ha acabat la cultura de l'usar i llençar en origen (4/4)

Evitem que es fabriquin objectes que no són necessaris o tenen una alternativa reutilitzable/
recarregable

Prohibits els encenedors que no et garanteixin 3.000 enceses.

Article 44.5
Termini: 1 de gener 2025

Prohibit que els allotjaments turístics posin a disposició de la clientela articles de gentilesa de bany d'un sol ús (maquinetes d'afaitar, raspalls de dents, sabons, xampús, barrets de dutxa, etc).

Article 43.7
Termini: amb l'aprovació

Prohibides les versions no recarregables de les maquinetes d'afaitar que es posin al mercat català.

Article 44.5
Termini: 1 de gener 2025

Viure sense residus

- M'ofereixen la carmanyola. Compro sense residus
- Veig el got mig ple... i també la bossa de patates. La meva gana sense residus
- Trio la fruita com si l'acabés de collir. La fruita sense residus
- M'agrada la torrada amb mantega i melmelada de la casa. Gaudeixo l'esmorzar de l'hostal sense residus
- M'agrada menjar sense plàstic. El meu menú sense residus

Línies estratègiques

Reutilització: circuits de reutilització de productes

Línies estratègiques

Reutilització: circuits de reutilització de diferents productes (1/2)

Augmentem la vida útil d'un objecte amb el mateix servei pel qual ha estat fabricat.

Creació de centres de reutilització / noves instal·lacions d'àmbit local perquè la ciutadania lliurin els productes per tal d'allargar la vida útil

Article 49.1
Termini: amb l'aprovació

Venda de roba de segona mà a establiments superiors a 1200 m2

Article 47.3
Termini: amb l'aprovació

Restaurants obligats a servir amb vaixel·la que no sigui d'usar i llençar.

Article 47.4
Termini: 2 anys

Línies estratègiques

Reutilització: circuits de reutilització de diferents productes (2/2)

Augmentem la vida útil d'un objecte amb el mateix servei pel qual ha estat fabricat.

El takeaway de menjar i begudes tindrà l'opció reutilitzable.

Article 47.5
Termini: 1 de gener 2025

Venda online amb paquets que podem retornar.

Article 47.6
Termini: 2 anys

Reflexionem i actuem

Cal un canvi real, en com produïm i com consumim.

International Best Practices in Waste
Prevention and Separate Collection

wastein
progress

16·17·18

April

2024

6th Edition

Moltes gràcies!

isaacperaire@gencat.cat